

Finnish B – Standard level – Paper 1
Finnois B – Niveau moyen – Épreuve 1
Finés B – Nivel medio – Prueba 1

Wednesday 4 May 2016 (afternoon)

Mercredi 4 mai 2016 (après-midi)

Miércoles 4 de mayo de 2016 (tarde)

1 h 30 m

Text booklet – Instructions to candidates

- Do not open this booklet until instructed to do so.
- This booklet contains all of the texts required for paper 1.
- Answer the questions in the question and answer booklet provided.

Livret de textes – Instructions destinées aux candidats

- N'ouvrez pas ce livret avant d'y être autorisé(e).
- Ce livret contient tous les textes nécessaires à l'épreuve 1.
- Répondez à toutes les questions dans le livret de questions et réponses fourni.

Cuaderno de textos – Instrucciones para los alumnos

- No abra este cuaderno hasta que se lo autoricen.
- Este cuaderno contiene todos los textos para la prueba 1.
- Conteste todas las preguntas en el cuaderno de preguntas y respuestas.

Teksti A

Nettiravintola tuo gourmet-ruuan kotiin

Helsingin ravintolamaailmassa on aloittanut Suomessa harvinainen palvelu. Nettiravintola Meal.fi:stä voi tilata gourmet-henkistä lounasta ja illallista 30–60 minuutin toimitusajalla.

- 5 Idea nettiravintolan perustamiseen syntyi työkavereiden omista tarpeista. – Me teimme pitkää päivää mobiilisovellusyrittäjinä Helsingin keskustassa, eikä meillä ollut mitään hampurilaisravintolaa järkevämpää vaihtoehtoa syödä keskustassa. Yrityksemme työntekijät
- 10 kävivät syömässä vain pikaruokaa ja alkoivat lihoa. Halusimme paremman vaihtoehdon kiireisille ihmisille syödä kunnolla, kertoo Meal.fi:n toimitusjohtaja Martti Paatela.

Aterioita toimitetaan tällä hetkellä Helsingin keskustassa, mutta palvelua aiotaan laajentaa loppukeväästä. Nettiravintola palvelee nyt vain arkisin, ja ateriat maksetaan kuljettajalle. Jatkossa otetaan käyttöön online-maksaminen ja palvelun älypuhelinsovellus.

- 15 – Tämä on vielä nuori yritys, joka on perustettu viime syyskuussa. Asiakkaina on pieniä yrityksiä kuten mainostoimistoja sekä eläkeläisiä ja lapsiperheitä, Paatela kertoo. Suppea valikoima pitää aterioiden hinnat alhaalla. Hittiateria on marokkolaisittain maustettua grillattua kananrintaa lisukkeenaan amerikkalaistyylisiä juustomakaronia. Myös erilaiset lohiruokat ja salaattit ovat suosittuja.

- 20 suunnittelema, mutta ehdottomasti tarkoitus on tehdä kaikille sopivaa ruokaa. – Pohjana ovat skandinaavisen kotikeittiön itse tehdyt ruokat, joihin on tuotu mukaan esimerkiksi New Yorkista ja Tokiosta löydettyjä kylmiä kastikkeita tai amerikkalaisia ja marokkolaisia mausteita. Eli perinteistä ruokaa, mutta sellaisella kansainvälisellä twistillä, että maku on kohdallaan.
- 25

- Meal.fi:n kunnianhimoisena esikuvana ovat maailman suurkaupunkien nettiravintolat esimerkiksi San Franciscossa, Lontoossa ja Berliinissä. – Ne pystyvät toimittamaan aterian vartissa kotiin tai työpaikalle. Meidän visiomme on sama. Amerikassa, Aasiassa ja Euroopan suurkaupungeissa saa kotiin mihin kellonaikaan tahansa muutakin ruokaa kuin pizzeriaa ja kebabia.
- 30

Nettiravintola ei kilpaile perinteisten ravintoloiden kanssa. – Ennemmin kilpailemme kauppojen valmisruokatiskien kanssa. Jos ihmiset haluavat mennä ulos syömään ystäviensä kanssa, he varmaan valitsevat ravintolan. Mutta jos he haluavat kutsua ystäviä kotiinsa syömään, niin silloin me tarjoamme hyvän vaihtoehdon, Paatela sanoo.

Jani Jakonen, *Länsiväylä* (12. huhtikuuta 2015)

Teksti B

Miten adressilla voi vaikuttaa?

Adressi on useiden henkilöiden allekirjoittama vetoamus tai julkilausuma jostakin aiheesta. Adressi suunnataan aiheesta päättävälle tai siitä vastuussa olevalle kuten ministerille, kaupunginjohtajalle, kaupunginvaltuustolle, yritykselle tai vaikkapa koululle. Adressin voi tehdä kirjallisesti paperille mutta myös sähköisesti netissä, esimerkiksi osoitteessa adressit.com.

5 Adressissa on jokin selkeä vaatimus ja taustatietoa aiheesta. Jos olet samaa mieltä asiasta, voit allekirjoittaa adressin, jolloin seisot allekirjoituksellasi asian takana. Voit myös itse tehdä adressin ja kerätä siihen nimiä.

10 Adressi on sen aloittajalle ja etenkin allekirjoittaneelle melko helppo keino vaikuttaa. Toki allekirjoitusten kerääminen kadulla voi vaatia monen tunnin työn, mutta netissä adressin linkkiä on helppo levittää. Vaihe, johon kannattaa erityisesti panostaa, on vaatimuksen muotoilu.

15 Vaikutuskeinona adressi on tehokas, kun ollaan lähellä kansalaista. Mitä laajempaa joukkoa adressin aihe koskee, sitä enemmän siihen tarvitaan nimiä. Jos pyrkimyksenä on muuttaa Suomen lainsäädäntöä, allekirjoituksia tulee kerätä todella paljon. Tuhat allekirjoitustakin on valitettavasti liian vähän. Jos kyse on kaupunginvaltuuston suunnitelmista, tuhat nimeä voi riittää. Jos taas haluat vaikuttaa koulussasi, jopa muutaman kymmenen oppilaan nimi voi vakuuttaa koulun päättäjät.

20 Adressi, johon on kerätty paljon nimiä, voi parhaassa tapauksessa vaikuttaa päätöksentekoon, mutta vaikuttavuudesta ei silti koskaan ole takeita. Adressi voi olla hyödytön suuresta työstä huolimatta, mutta joskus pienelläkin vaivalla voidaan saada aikaan suuri muutos. Lopulta on kuitenkin kyse päättäjien tahdosta. Painostusta adressi ainakin luo. Vai onko päättäjillä pokkaa sivuuttaa tuhansien kansalaisten ilmaisema mielipide?

25 Adressilla on ollut voimaa [– X –] Helsingin Kruununhaassa. Lähiposti lakkautettiin kesällä 1999, [– 17 –] se saatiin takaisin asukkaiden tahdosta kesällä 2001. Posti palvelee edelleen. Myös lähellä sijaitseva Vironniemen terveysasema oli lakkautusuhan alla vuonna 2002. Kerätty adressi luovutettiin terveyslautakunnalle protestimarssin päätteeksi, [– 18 –] terveysasema poistui lakkautuslistalta. Prosessi kuitenkin jatkui, [– 19 –] seuraavana vuonna terveysasema oli jälleen lakkautettavien listalla. Asukkaat olivat taas kuitenkin valppaina ja terveysasema säästy [– 20 –] toiseen otteeseen.

30 Adressi on vähintäänkin hyvä lisä kaiken muun vaikuttamisen ohessa, esimerkiksi aiheesta järjestetyn mielenosoituksen jälkeen. Perään kun vielä järjestää lobbaustapaamisen, niin johan alkaa muutosta tapahtua.

Ina Mikkola, *Uuden ajan vaikuttajat* (2014)

Teksti C

Maailmanennätys Suomeen

Vesi on uusiutuva luonnonvara. Siitä huolimatta vettä ei riitä kaikille. YK:n elintarvike- ja maatalousjärjestö FAO on arvioinut, että vuoteen 2025 mennessä kaksi kolmasosaa maailman väestöstä asuu veden ajoittaisesta puutteesta kärsivillä alueilla.

Niukkuus ei ole Suomessa juuri rajoittanut veden käyttöä. Suomen vesivarat ovat asukaslukuun ja veden käyttöön nähden runsaat. World Water Council ja Britannian Centre for Ecology and Hydrology arvioivat kehittämänsä vesiköyhyyssindeksin perusteella Suomen maailman rikkaimmaksi maaksi veden suhteen. Indeksien laskemisessa otetaan huomioon vesivarojen määrä, vesihuollon kattavuus, veden käyttö kotitalouksissa, teollisuudessa ja maataloudessa, ympäristöasiat sekä vesihuoltoon liittyvät sosio-ekonomiset tekijät.

Me suomalaiset vaikutamme kuitenkin myös muiden maiden vesivaroihin, sillä monet päivittäiset tuotteemme sisältävät välillistä ns. piilovettä. Tämä piilovesi on voitu kuluttaa maissa, joissa vedestä on pulaa. Esimerkiksi kupillinen kahvia sisältää kahvin tuotantoon kulunutta piilovettä jopa 140 litraa.

Maassamme on sisävesiä lähes 10 prosenttia pinta-alasta, ja lisäksi meri reunustaa meitä kahdelta ilmansuunnalta. Yli 70 prosenttia järvi- ja merialueestamme on pintaveden perusteella vedenlaadultaan erinomaista tai hyvää. Pohjavettä on Suomessa lähes kaikkialla. Ongelmia veden riittävydessä on lähinnä rannikkoalueilla.

Vesivaroja tarvitaan juomaveden hankinnan lisäksi muun muassa energiantuotantoon, teollisiin prosesseihin, maatalouteen, kuljetukseen ja virkistykseen. Vesi on ylivoimaisesti eniten käytetty luonnonvaramme.

Vesilaitosten jakamasta vedestä noin 60 prosenttia on pohjavettä. Puhdistettua pintavettä juodaan etenkin pääkaupunkiseudulla, Turun seudulla ja Oulussa. Teollisuuden vedenkäyttö on noin puolet koko maan vedenkulutuksesta. Kotitalouksissa veden kulutus asukasta kohti on 90–270 litraa vuorokaudessa; tavoitetaso on noin 130 litraa.

Vuonna 2008 Suomen kokonaisenergiasta tuotettiin vesivoimalla noin neljä prosenttia. Suomessa on käytössä noin kaksisataa vesivoimalaitosta. Uusia vesivoimahankkeita vastustetaan usein ympäristönsuojelun takia.

Vedestä tulee monen asiantuntijan mukaan seuraava globaali ympäristöhaaste-etenkin sen riittävydestä. Maailmanlaajuiset veteen liittyvät ongelmat ovat valtavat. Vesiteknologia ja ympäristöosaaminen ovat alueita, joilla Suomella on hyvä maine. Niistä kaavaillaan jopa Suomen uutta vahvuutta.

Pirjo Piesala, www.edu.fi (2015)

Teksti D

Somestalkkaaja valitsi minut

Stalkkaajaksi sanotaan henkilöä, joka sairaalloisesti seuraa jotain henkilöä. Sitä voi tehdä myös virtuaalisesti, ja somen eli sosiaalisen median aikakausi on tehnyt siitä naurettavan helppoa. Oikeammin me itse olemme tehneet siitä naurettavan helppoa.

- 5 Somestalkkaaja vaanii koko perhettäni. Stalkkaaja ei ole tehnyt meitä kohtaan mitään vaarallista, mutta läheisiäni on häiritty inhottavalla tavalla. Enempää en voi, enkä halua tapauksesta kertoa. Mutta se on saanut minut miettimään koko somemaailman uusiksi.

- 10 Olen niitä ihmisiä, jotka uskoivat avoimuuteen. Aloitin someurani bloggaamisella joskus 2005. Muutamaa vuotta myöhemmin markkinoille tulivat "kovempi kama" kuten Facebook ja Twitter. Lopullisesti jouduin koukkuun, kun jätin päivätyöni ja siirryin somettamaan kokopäivätoimisesti. Aloin yrittäjäksi, joka koulutti ja konsultoi yrityksiä ja organisaatioita sosiaalisen median saloihin. Uskoin ihan tosissani, että sosiaalisen median avoimuus tuo vallankumouksen siihen, miten teemme töitä ja hoidamme sosiaalisia suhteitamme. En ollut väärässä, vallankumouksenhan se tekikin. Mutta läheskään kaikki, mitä on tapahtunut, ei ole ollut hyvää.

Vaatimaton suomalainen on somen myötä oppinut kehuaan itseään. Vähän liikaa. Esimerkiksi omaa perhe-elämää suitsutetaan vaikka totuus olisi mikä. Tehän tiedätte. Avatkaa vain Facebook, niin sieltä löytyy jonkun superarki uutisvirrasta.

- 20 Erityisen innokas olin omalla someurallani viemään läpinäkyvyyttä ja avoimuutta työpaikoille. Nyt, kun nämä "yhteisölliset työkalut" ovat viimein arkipäivää työpaikoilla, niitä käytetään kuin yksityissomea on totuttu käyttämään: egon pönkittämiseen. Somessa on tärkeintä se, miltä asiat saadaan näyttämään.

- 25 Eihän tässä mitään uutta ole. Kulisseja on aina rakennettu, kuka paremmin, kuka huonommin. En tuomitse julkisivunsa kiillottajia, teen sitä itsekin. Ei minusta edes kuulu vastata kysymykseen "mitä sinulle kuuluu?" totuudenmukaisesti. Se se vasta hullunkurista olisikin. Aikuiset osaavat käyttäytyä niin, ettei omaa paha oloa kaadeta muiden päälle. Jossain välissä meistä vain tuli sellaisia, että kaikenlaista kerrotaan miltei kaikille, koska se on niin helppoa ja se tuo tyydytystä, että oma elämä näyttää edes somessa hyvältä.

- 30 Kaikkea tätä katsoo vähän toisenlaisin silmin, kun tajuaa, että tuolla ulkomaailmassa on pahoja ihmisiä. Haluatko sinä jakaa elämäsi heille? On terveellistä joutua katsomaan julkista someminäänsä pahuuden silmälasien läpi. Oliko tuonkin Instagram-kuvan julkaisu järkevää? Halusinko oikeasti kertoa tuon yksityiskohdan elämästäni tuntemattomille? En toivo kenenkään joutuvan samanlaiseen tilanteeseen kuin missä minä ja läheiseni olemme olleet. Mutta ehdottomasti suosittelen joka ikistä kiristämään yksityisyysasetuksiaan mahdollisimman kireälle
35 somepalveluissa. Ihan varmuuden vuoksi. Vähemmälläkin jakamisella pärjää.

Eero Leppänen, *Lapin Kansa* (9. huhtikuuta 2015)
